

Kutatási jelentés 2006.

Denevérek megfigyelése a Létrási-Vizes-, Láner Olivér-, Szent István- és Kecskelyuk barlangokban
Barati Judit

A mérési pontok számát az előző éves tapasztalatok alapján a Létrási-Vizes-, Láner Olivér- és Szent István-barlangokban csökkentettük, és kivettük a listából azokat a pontokat, amelyek a hőmérséklet szempontjából kevésbé fontosnak bizonyultak. Így kevesebb hőmérséklet-adattal számolunk, de a denevérek egyedszámát ugyanúgy feljegyeztük.

Ugyanakkor a Kecskelyukban növekedett a mérési pontok száma, mert az eddig ellenőrzött területhez képest tovább haladtunk befelé a barlangban.

Az új mérési pontok a következők:

Létrási-Vizes-barlang:

1. A Hágcsós-teremben a létrán
2. A Hágcsós-teremben a törmelékkúpon
3. A Hágcsós-teremben alul
4. A Fő-ágban, elől
5. A Fő-ágban, középen
6. A Fő-ágban, lent
7. A kis teremben a Patyolat-ágban
8. Sőhajok-hídjánál
9. Az Ablakban a Patyolat-ágban
10. Alsó Rom-terem
11. Zebra-folyosó
12. Agyagfej-terem
13. A Maxi-szűkület előtti teremben
14. Kávézó
15. Z-ág
16. A IV. bejárat 2. létrája
17. A IV. bejárat 1. létrája
18. Háromszög-terem, lent
19. Háromszög-terem, fent
20. A Csodaszifon előtt
21. Vértes-terem
22. Vértes-ág. hátul
23. A Vértes-ág-beli kürtő alatt
24. Lengyel-magyar barátság-szifon
25. Kőhidas-terem
26. Az óriás cseppkő terme
27. Görbecseppkőves terem
28. Túltáplált Mici Mackó Kuckója

Láner Olivér-barlang:

1. A ferde terem utáni mászásban

2. A falétránál

3. A nagy teremben
4. A Sári-kürtő tetején
5. A Sári-kürtő alján
6. A jobb oldali kürtő alatt
7. Az omladékos teremben
8. A folyosó közepén
9. A Site-kürtő alatti teremben, fent
10. A Site-kürtő alatti teremben, alul
11. A Tohos-szivató utáni folyosón, elől
12. A Tohos-szivató utáni folyosón, középen
13. A Tohos-szivató utáni folyosón, hátul
14. A Szintes-ágban, elől
15. A Szintes-ágban, hátul

Szent István-barlang:

1. Kutya-lyuk
2. Nagy-terem
3. Tordai hasadék, középen
4. Tordai hasadék, fent
5. Meseország
6. Bástya
7. Oszlopok csarnoka
8. Színpad
9. Bányatáró (Kis-terem)
10. Fekete-terem

Kecskelyuk:

1. Bejárat csarnok kürtője alatt
2. A járat első kanyarulata
3. A járat belseje I.
4. A járat belseje II.

A páratartalom, CO₂-szint és légáramlások megfigyelésére ebben az idényben sajnos még nem volt mód. Reményeim szerint a következő mérési periódusra már a megfelelő eszközök is rendelkezésre állnak majd.

A bejárások dátuma, és a megfigyelésekben részt vett személyek:

- Létrási-Vizes-barlang
  - 2005. nov. 27. 9.00-13.30 Lénárt Emese
  - 2006. febr. 4. 14.30-17.00 Sűrű Péter
  - 2006. febr. 25. 13.30-16.45 Papp László
  - 2006. márc. 25. 14.00-16.30 -
- Láner Olivér-barlang
  - 2005. dec. 3. 11.00-13.00 Polhodzik Péter
  - 2006. febr. 4. 12.30-14.00 Papp László
  - 2006. febr. 25. 17.00-18.30 Papp László
  - 2006. márc. 25. 17.00-18.30 -
- Szent István-barlang
  - 2005. nov. 26. 11.15-12.15 Lénárt Emese
  - 2005. dec. 30. 10.10-11.10 Papp László, Juhász Nikolett, Barati Gábor
  - 2006. febr. 4. 10.30-11.30 Papp László, Gyúró Lehel
  - 2006. febr. 25. 10.30-11.30 Barati Gábor
  - 2006. márc. 25. 10.30-11.30 -
- Kecskelyuk
  - 2005. nov. 26. 9.45-10.10 Lénárt Emese, Polhodzik Péter
  - 2005. dec. 30. 9.25-9.50 Juhász Nikolett, Barati Gábor
  - 2006. febr. 4. 9.30-9.55 Papp László
  - 2006. febr. 26. 9.45-10.15 Barati Gábor
  - 2006. márc. 25. 9.30-10.00 Gyúró Lehel, Mogyorósi József

A hőmérsékletmérések eredményei:

A hőmérséklet-eredmények mind a négy barlangban a korábbi évek méréseinek megfelelően alakultak, azoktól jelentős eltérést nem tapasztaltunk.

A Létrási-Vizes-barlangban továbbra is két hőmérsékleti zóna különíthető el: Az I. bejárat – Dög-szifon régióban ősszel 6-7 °C körüli hőmérséklet tapasztalható, majd a tél közepe felé haladva ez folyamatosan csökken, egészen 3-4 °C körüli hőmérsékletig. A belső régiókban és a IV. bejárat környékén stabil 7,5-8,4 °C körüli hőmérséklet figyelhető meg.

A Láner Olivér-barlangban egész télen stabilan 6-7,4 °C közötti hőmérsékletet mértünk. Ez alól csak a bejárat szakasz kivétel, ahol a tél közepére a hőmérséklet lecsökkent és 3 °C körüli értéket mutatott.

A Szent István-barlangban a hőmérséklet a bejáratától a Fekete-teremig folyamatosan emelkedik. A bejárat szakaszon melegebb időben 8, hűvösebb időben 5 °C körüli a hőmérséklet, míg a belsőbb szakaszokon ez stabil 10 °C körüli érték.

A Kecskelyukban a Bejárat csarnokban a hőmérséklet egyértelműen követi a környezeti hőmérsékletet, de a belsőbb járat szakaszokon is megfigyelhető némi változás, bár itt a különbségek kisebbek, a hőmérséklet kiegyenlítettebb, 7 °C körüli.

A denevérek megfigyelése:

A korábbi adatoknak megfelelően 4 általánosan előforduló faj a Myotis myotis, Rhinolophus hipposideros, Rhinolophus ferrumequinum, Myotis blythi. Ezek mellett egyéb fajok is megjelentek kisebb számban. Az elhelyezkedésük is követi az eddigi tapasztalatokat. Idén télen a betelepítés viszonylag későn történt meg, november végén a téli állománynak még csak töredékét találtuk meg a barlangokban.

A Létrási-Vizes-barlangban az előző négy faj a már megszokott rendben helyezkedik el: a közönséges és hegyesorrú denevérek elsősorban a hidegebb zónában, a nagypatkósok a belsőbb régiókban, míg a kispatkósok elszórtabban. Az átlagos számuk idén a következőképpen alakult: közönséges és kispatkós denevérek esetén 40, nagypatkósoknál 3-4,

hegyesorrúaknál 4-6 egyed. Ezeken kívül csak egyetlen faj egy képviselőjét találtuk még meg a barlangban, egy Brandt-denevért.

A Lánér Olivér-barlangban szintén az említett négy faj volt megtalálható, mégpedig a közönségesek 40-50, a kispatkósok 15, a nagypatkósok 6, a hegyesorrúak 10 körüli egyedszámmal. Emellett találtunk még néhány Brandt és bajuszos egyedet, és február elején egy vízi denevért is. A közönséges és hegyesorrú denevérek most is a Site-kürtő alatti teremben gyülekeztek, bár a felsőbb régiókban is mindig előfordult néhány egyed, míg a többiek elsősorban a Tohos-szivató utáni részen voltak megtalálhatók.

A Szent István-barlangban csak február végére jelentek meg nagyobb számban a denevérek. Az előzőeknek megfelelően nagy és kis patkósorrúakat találtunk. A nagypatkósok 100, a kispatkósok 10 körüli egyedszámban fordultak elő. Elsősorban a Kutya-lyukban és a Meseország körüli sziklákon fordultak elő, valamint kisebb számban a Tordai-hasadékban is. A belsőbb régiókban nem találtunk állatot. A barlangba valamikor januárban néhány korai denevért vittek be egy dobozban, amelyeket valahonnan menekítettek. Ezek közül sajnos csak egyet láttunk, ami túlélte a telet.

A Kecskelyukban alkalmanként találtunk egy-egy kis- ill. nagypatkós denevért, de ezek is hamar elvonultak innen. Február végén a barlangban 14 hosszúszárnyú denevért találtam, ezek nagy része még márciusban is ott volt. Ennek nagy jelentőséget tulajdonítok, mert a megfigyeléseim során most először tartózkodott ez a veszélyeztetett faj a barlangban (holott az irodalom alapján korábban rendszeresen használták a helyet szállásként), és először találtam ilyen nagy egyedszámú állományt itt.

A csoportalkotás is az előző éveknek megfelelően alakult. Főleg a közönséges és hegyesorrú fajoknál figyelhető meg, a Vizesben a Hágcsós-teremben, és a Lánérben a Site-kürtő alatti részen. Ill. a Szent Istvánban jellemzi a nagypatkósokat is.

Barati Judit